

Tytuł: Obraz kliniczny celiakii u dzieci w Polsce / Clinical evaluation of coeliac disease in Polish children

Słowa kluczowe: OBJAWY POSTAĆ KLINICZNA STAN ODŻYWIENIA CELIAKIA DIETA BEZGLUTENOWA

Keywords: GLUTEN-FREE DIET NUTRITIONAL STATUS SYMPTOMS COELIAC DISEASE CLINICAL PRESENTATION

Autorzy:

Grupa Ekspertów

Streszczenie:

Celiakia (CD) jest wieloczynnikową, układową chorobą o podłożu autoimmunizacyjnym. Jest też wyjątkową chorobą autoimmunizacyjną, gdyż znamy wywołujący ją czynnik zewnętrzny - gluten. Mimo znajomości czynnika indukującego, patomechanizm CD wciąż nie jest do końca poznany. Podkreśla się rolę wrodzonych i nabytych mechanizmów w układzie immunologicznego, podłoża genetycznego i czynników środowiskowych. Obraz kliniczny choroby jest bardzo zróżnicowany, co powoduje często trudności w ostatecznym postawieniu rozpoznania. Co więcej, zauważono, że obraz CD zmienia się wraz z wiekiem - w pierwszych latach życia dominuje postać klasyczna CD, z przewagą objawów atypowych i postaci niemej w wieku późniejszym. Z ostatnich badań wynika, że klasyczny do niedawna objaw choroby trzewnej - niedożywienie, występuje już tylko u niewielkiej części pacjentów z nowo rozpoznaną celiakią. Natomiast u wielu pacjentów zarówno u dzieci, jak i dorosłych obserwuje się nadwagę, a nawet otyłość. Otyłość, zaburzenia lipidowe oraz psychospołeczne czynniki ryzyka występujące w dzieciństwie są, według niektórych badań, bezpośrednio związane z większym ryzykiem chorób sercowo-naczyniowych w wieku dorosłym. W prezentowanej pracy przedstawiamy obraz kliniczny celiakii u polskich dzieci, ze szczególnym zwróceniem uwagi na obraz kliniczny choroby, stan odżywienia, a także przestrzeganie diety.

Abstract:

Coeliac disease (CD) is a complex autoimmune disorder occurring in genetically susceptible individuals. It is a unique autoimmune disorder due to the fact that we know its triggering factor - gluten. However, the pathomechanism of this disease remains unknown. Clinical presentation of coeliac disease is diverse, therefore making diagnosis difficult. There are observations showing that clinical presentation also differs with respect to the patients' age. There are also studies showing increasing prevalence of overweight and obesity in patients with coeliac disease. There is also data on the impact of obesity, improper lipid profile and psychosocial factors on the risk of developing cardiovascular diseases later in life. Therefore we aimed to evaluate the clinical presentation, nutritional status, as well as adherence to the gluten-free diet.